

Arkivsaksnummer: 2022/3780-11

Saksbehandlar:

Mari Melbø Rødstøl

Dato: 28.06.2022

Utval	Utvalssak	Møtedato
Reinheimen nasjonalparkstyre	25/2012	24.06.2022

Reinheimen NP - avslag - 2022 -helikoptertransport av personer, for merking av analyseruter i regi av NINA - Heliwing Helikopter

Nasjonalparkstyret har i styremøte 24. juni samråystes følgjande:

Vedtak

Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3, pkt 6.1, får Heliwing Helikopter avslag på søknad om helikoptertransport av personer, for å merke analyseruter og gjennomføre botaniske registreringer i Reinheimen nasjonalpark.

Det er ikkje heimel i verneforskrifta for å gje løyve til persontransport inn i verneområdet.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Innstilling frå forvaltar

Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3, pkt 6.1, får Heliwing Helikopter avslag på søknad om helikoptertransport av personer, for å merke analyseruter og gjennomføre botaniske registreringer i Reinheimen nasjonalpark.

Det er ikkje heimel i verneforskrifta for å gje løyve til persontransport inn i verneområdet.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Reinheimen - 24.06.2022

Behandling i møtet

Samrøystes som innstillinga.

Saksopplysningar

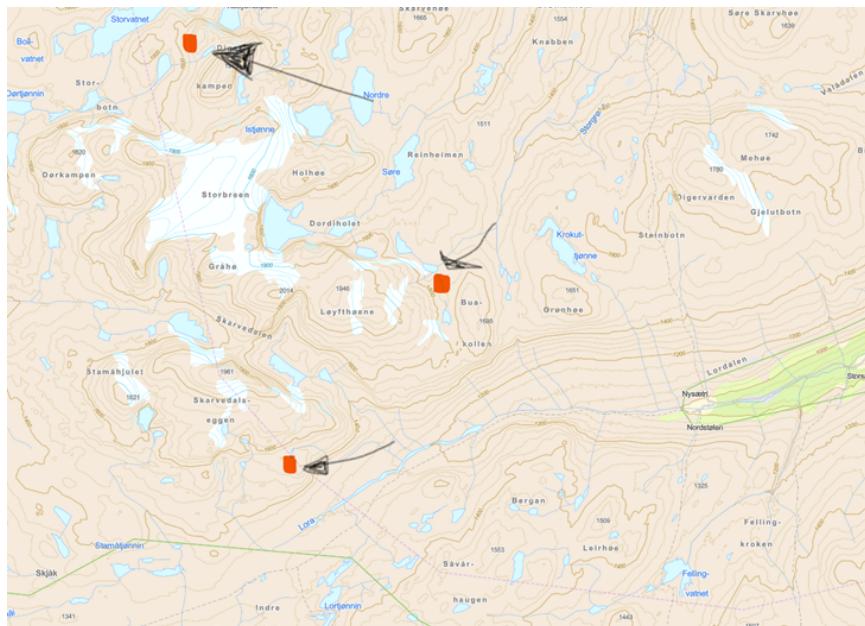
Dokument i saka

Søknad frå Heliwing 03.06.2022

Brev frå NINA 03.06.2022

Mail frå NINA v/ Lise Tingstad 09.05.2022

Styrevedtak 03.05.2022 saksnr: 2022/3780-2

Kart som syner lokalitetane i Reinheimen det søkes om løyve til helikoptertransport.

Brev frå NINA (Norsk Institutt for Naturforskning)

NINA har ansvar for det nasjonale overvåkingsprogrammet «Arealrepresentativ naturovervåking» på oppdrag frå Miljødirektoratet. I den forbindelse skal vi gjennomføre botaniske registreringer på over 600 lokaliteter i hele SørNorge, hvorav ca. 130 av disse i løpet av sommersesongen 2022.

Våre lokaliteter er valgt fra et såkalt «tilfeldig, arealrepresentativt utvalg», og ligger derfor spredt. Noen lokaliteter er plassert langt fra vei eller annen infrastruktur, og adkomst blir en utfordring. I enkelte tilfeller ser vi oss derfor nødt til å benytte helikoptertransport for å nå frem til våre lokaliteter, og for å kunne gjennomføre feltarbeidet innenfor den tidsrammen vi har tilgjengelig. Især i alpine områder må alle lokaliteter kartlegges i løpet av et relativt kort tidsvindu og det vil være for tid- og ressurs-krevende å gå til fots. Enkelte lokaliteter ligger også plassert slik i terrenget at vi vurderer helikoptertransport som eneste mulige adkomstvei.

Det er viktig at vi i et såkalt «arealrepresentativt utvalg» når frem til så mange lokaliteter som mulig for å sikre at vi dekker variasjonen i norsk natur når vi kartlegger. Vi anstrenger oss for

å planlegge godt, slik at vi kun benytter helikoptertransport der vi mener det er avgjørende for å gjennomføre feltarbeidet. I år betyr det at vi ønsker å benytte helikoptertransport til 5 av våre til sammen 131 lokaliteter. To av disse nevnte lokalitetene vil kunne nås på samme flytur innenfor samme område. For ytterligere detaljer henviser vi til søknad skrevet av Heliwing.

Søknaden

Søknad fra Heliwing

NINA – Norsk Institutt for Naturforskning , har for tiden et nasjonalt kartleggings- og overvåkingsprosjekt med et omfattende feltarbeid.

I kommende felt sesong er det flere lokaliteter som krevende å komme seg til, og de har derfor bestilt oss til å benytte helikoptertransport til enkelte lokaliteter om mulig. Lokalitetene ligger ca 1550 – 1700 m over havet, og i nasjonalparkområdet relativt langt fra vei og med bratt adkomst. Det aktuelle for NINA vil være å fly inn for eks 2 eller 3 team (ett team er to personer) til lokalitetene tidlig på morgenen, og hente dem igjen om kvelden.

På flere forhåndsbestemte punkter innenfor en flate på 500x500m pr koordinat, skal det registrere vegetasjonen og naturtypen etter kartleggingssystemet «Natur i Norge». Normalt regnes det at ett team på to personer bruker en lang arbeidsdag (ca 8-10 timer avhengig av terrenget og vegetasjon) på å fullføre arbeidet på en flate. Antagelig ligger disse flatene så høyt at arbeidet går nokså raskt (dvs lite vegetasjon). De har ikke med tungt utstyr.

Nedenfor er tre punkter i Reinheimen Nasjonalpark hvor NINA skal utføre feltundersøkelser og ønsker å bli fløyet inn.

Det er snakk om 2 landinger pr punkt.

62.0802026 8.1996083

62.0269631 8.1257868

62.1354874 8.0433166

Planlagt tid er en dag i uke 31 eller 32

Flygingen utføres av autorisert operatør med alle tillatelser fra Luftfartstilsynet

Vi har søkt de respektive kommuner om dispensasjon fra motorferdselsloven og avventer svar. Likeledes de aktuelle grunneiere.

Til orientering var også vi leverandør av helikoptertjenester til NTNU i forbindelse med vannanalyser av 40 isbreer i Norge i 2021.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har delegert forvaltningsmyndighet for Reinheimen nasjonalpark og tilhørende landskapsvernområde og naturreservat i medhald av naturmangfaldlova § 62 og nasjonalparkstyret sine vedtekter, sist revidert 17.08.2015.

Søknaden er vurdert i samsvar med:

- Forskrift for Reinheimen NP, 24.11.2006
- Forvaltningsplan for Reinheimen, 2010
- Naturmangfaldlova, 2009

Verneformål – forskrift

«Føremålet med oppretting av Reinheimen nasjonalpark er å:

- ta vare på eit stort, samanhengande og villmarksprega fjellområde
- ta vare på eit høgfjellsøkosystem med eit eigenarta og variert biologisk mangfold
- ta vare på sentrale leveområde til villreinstammen i Ottadalen nord
- ta vare på eit viktig referanseområde for forsking med ein aust-vest gradient med stor variasjonsbreidde i høve til geologi, klima, vegetasjon og topografi
- ta vare på landskapsformer og særprega geologiske førekomstar
- ta vare på vassdragsnaturen i området
- verne om kulturminne.

Ålmenta skal ha tilgang til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

§ 3. Verneregler

6.1 Motorferdsel

Motorferdsel på land og på vatn, og bruk av luftfartøy lågare enn 300 meter over bakken, er forbode.

Forvaltningsplan

Vern som nasjonalpark inneber eit relativt strengt områdevern. Forbod mot tekniske inngrep står sentralt og skal handhevast særstegnt ved eventuelle søknader om dispensasjon, jf naturmangfoldlova § 48. **Motorferdsel skal haldast på eit minimum.** Sikring av område for friluftsliv og naturoppleving er eit viktig delmotiv for oppretting av store verneområde.

Motorferdsel i utmark er i utgangspunktet forbode både etter lov om motorferdsel i utmark og etter verneforskriftene. Til ein del nytteformål er motorferdsel i utmark tillate, t.d. i samband med utøving av jord- og skogbruk. Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til andre formål, t.d. transport av varer mm. fram til hytter. Aktuell motorferdsel i verneområda er Lågtflyging under 300 m og landing med luftfartøy i samband med transport av varer og utstyr til turisthytter, dyreteljingar og i samband med forsvaret sine øvingar. Beltegående køyretøy på snødekt mark og islagte vatn i samband med frakt av varer, material og utstyr til hytter og setrar, bestandsregistrering av jerv og villreintelling. Barmarkkkøyring i samband med skogsdrift.

3.7 Vitskaplege undersøkingar og undervisning Forsking i verneområda er viktig for å dokumentere verneverdiane. Verneområda spelar ei viktig rolle som referanse- og typeområde, slik at samfunnet har interesse av å drive vitskaplege undersøkingar i verneområda. Også vitskaplege undersøkingar kan føre med seg ulemper knytt til ferdsel og inngrep. Enkelte forskingsfelt innan t.d. viltforskning og geologi kan krevje motorisert ferdsel, uttak av prøver m.v. i eit omfang og til tider på året der naturen og særleg villreinen er sårbar for forstyrring. Det er kjend prosjekt knytt til registrering av jerv, overvaking av villreinen og kartlegging av kulturminne.

4.7 Motorferdsel

I Reinheimen nasjonalpark er motorisert ferdsel i utgangspunktet forbode og særleg konfliktfylt fordi nasjonalparken skal vere skjerma for unødvendig støy og uro. Transportar skal ha eit klårt nytteformål. Motorisert ferdsel som har preg av turkøyring skal ikkje skje.

Luftfartøy § 3, pkt 6.3, b, c. Søknader om lufttransport skal berre innvilgast ved særleg behov som gjeld for nødvendig transport av ved, materialar eller varer til buer og hytter, utkøyring av båt eller flyging lågare enn 300 meter over bakken i samband med beitedyrleiting og dyreteljingar. Ved vurderinga skal ein leggje vekt på om bruk av luftfartøy gjev samla mindre motorferdsel enn ved bruk av andre motoriserte transportmidde.

4.11 Vitskaplege undersøkingar og undervisningar

Vitskaplege institusjonar som planlegg vitskaplege undersøkingar som kan vere til skade for verneformålet, må søkje forvaltningsstyresmakta om dispensasjon frå vernereglane. Det vil normalt ikkje bli gjeve løyve til forsking som kan skade naturmiljøet. Forsking som gjev mykje ferdsel over lang tid over store område i nasjonalparken i tider på året der slik aktivitet er negativt for verneformålet er søknadspliktig. Døme på dette er forsking som gjev aktivitet i eller nær kalvingsområda til villreinen om våren.

Forvaltningsstyresmakta vurderer forholdet til vernereglane, den samfunnsmessige interessa av forskingsprosjektet og konsekvensane for verneformålet. Forskinsprosjekt må vurderast i ein samanheng der ein ser på den samla verknaden på verneverdiane, og om forskningsprosjektet alternativt kan gjennomførast utefor nasjonalparken. I vurdering av søknadene skal forvaltningsstyresmakta også legge vekt på å ivareta behovet for ei fri og uavhengig forsking.

Naturmangfaldlova

Naturmangfaldlova § 48 inneheld tre alternativ for dispensasjon frå vernevedtak. Det kan gjevast dispensasjon dersom det ikkje strider mot vernevedtaket sitt føremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller omsyn til vesentlege samfunnsinteresser gjer det nødvendig. Dersom eit omsøkt tiltak eller aktivitet ikkje strider mot vernevedtaket sitt føremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, kan forvaltningsmyndigheita vurdere dispensasjon etter § 48.

Presedens

I enkeltsaker skal ein vurdere verknaden av presedens ved at andre kan få dispensasjon til liknande tiltak i verneområdet. Dette følgjer ikkje minst krav til likebehandling.
Presedensvurdering bør vera så konkret som mogleg, jf. Retningsliner for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfaldloven § 48, gjeve av KLD, ved brev frå Miljødirektoratet 02.03.2015.

Vurdering

Heliwing søker på vegne av Norsk institutt for naturforskning (NINA) om løyve til å frakte inn personar, i samband med eit nasjonalt overvakningsprogram dei har på oppdrag frå miljødirektoratet.

I Reinheimen nasjonalpark er vern av villrein eit av dei sentrale verneformåla. Villreinen er sårbar for forstyrningar, og kom på den nasjonale raudlista i 2021. I kvalitetsnormen for villrein som vart lagt fram i april 2022, vart tilstanden til villreinområdet klassifisert som middels. Parametrane *Kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på kalv, Antall kalver per 100 simle og ungdyr, Lavbeiter og Funksjonelle trekpassasjer*, var det som trekte ned.

Den omsøkte flyginga er tenkt gjennomført i sommarbeiteområdet for villreinen, og det vil være fare for at villreinen kan bli forstyrra. Forstyrningar er ein medverkande årsakt til at villrein kan få redusert kondisjon og reproduksjon.

Nasjonalparkstyret gav i mai 2022, løyve til NINA for å merke analyseruter i Reinheimen nasjonalpark, i samband med dette overvakningsprogrammet. Prosjektleiaren i NINA opplyste då på e-post av 09.05 at dei ikkje hadde behov for motorisert ferdsel i smaband med prosjektet, men at dei «skulle ta beina fatt».

Søkjaren opplyser at det normalt tar to personar ein lang arbeidsdag å fullføre registreingsarbeidet, men at det antakeleg går fortare på flatene som er lagt ut i Reinheimen, då dette er høgtliggende områder med mindre vegetasjon. Dei opplyser også at dei ikkje skal ha med seg tungt utstyr. Transportbehovet er difor berre knytt til persontransport, for å spare tid.

Det krevs heimel i verneforskrifta eller naturmangfoldlovas § 48 for å gje dispensasjon til omsøkte tiltak i verneområdet.

Naturmangfoldloven § 48 inneholder tre alternativ for dispensasjon fra vernevedtak.
Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig

Av omsyn til villreinen er ikkje tidsaspektet god nok grunn til å kunne nytte § 48 for å gje løyve. Villreinen er på raudlista og uroing er ein av faktorane som gir villreinen dårlege levevilkår. Feltarbeidet i desse områda kan utførast ved at ein går til fots då det ikkje er nødvendig å frakte tungt utstyr. Forvalter har konferert med sekretær for villreinnemda, som er einig i forvalters konklusjon.

Med helsing
Mari Melbø Rødstøl
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift